

سرشناسه	: رحمان سرشت، حسین
عنوان و نام پدیدآور	: تنویری‌های سازمان و مدیریت از تجددگرایی تا پساتجددگرایی - حسین رحمان سرشت.
مشخصات نشر	: تهران: دوران، ۱۳۸۶ -
مشخصات ظاهری	: ج.
شابک	: (دوره) 978-964-8891-39-3 (ج. ۲) 978-964-8891-38-6 (ج. ۱) 978-964-8891-40-9
وضعیت فهرست‌نویسی	: فنیبا.
یادداشت	: جلد (۱) کتاب حاضر قبلاً تحت عنوان «نظریه‌های سازمان و مدیریت از نوین‌گرایی تا پسانوین‌گرایی» توسط مؤسسه فرهنگی انتشاراتی فن و هنر منتشر شده است.
یادداشت	: کتابنامه.
مندرجات	: ج: ۱. دوران تجددگرایی، مدرنیسم. - ج. ۲. دوران پساتجددگرایی، پست مدرنیسم.
موضوع	: سازمان.
موضوع	: مدیریت.
رده‌بندی کنگره	: HD۳۷/ف۲۶ ۱۳۸۶
رده‌بندی دیویی	: ۶۵۸/۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۰۹۳۶۰۱

تئوری‌های سازمان و مدیریت

از تجددگرایی تا پساتجددگرایی

جلد دوم

(دوران پساتجددگرایی، پست‌مدرنیسم)

دکتر حسین رحمان سرشت
استاد تئوری‌های مدیریت و مدیریت راهبردی
دانشگاه علامه طباطبائی

نشر بویان

نشر معیان

تهران، صندوق پستی ۳۴۲-۱۳۱۴۵
www.darabook.com
daran@dardarbook.com

تئوری‌های سازمان و مدیریت
از تجددگرایی تا پسانجدگرایی
جلد دوم

(دوران پسانجدگرایی، پسته‌برنیزم)
دکتر حسین رحمان سرشت

چاپ اول، پاییز ۱۳۸۶

صفحه‌آرایی علم روز

چاپ طیف‌نگار، صحافی دیداور

۲۱۰۰ نسخه

حق هرگونه چاپ و انتشار محفوظ است.

پخش کتاب دیداور

خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، نرسیده به لیاقی‌نژاد، کوچه بنفشه، پلاک ۲، واحد ۳

تلفن: ۶۶۹۶۱۶۲۲-۶۶۹۶۱۶۲۱ / تلفکس ۶۶۴۱۴۴۷۸

قدردانی

غالباً برای ما روشن نیست که حضور چه مجموعه‌ای از عوامل، انتشار یک کتاب را مقدور می‌سازد. آن عوامل برای این نویسنده نیز بخوبی روشن نبوده است، اما آنچه بوضوح معلوم است اینکه بدون توجه و عنایات خالق بی‌همتای هستی بخش به وجود آمدن هیچ کتابی امکان‌پذیر نیست. بنابراین از صمیم قلب از او که انتشار این کتاب را ممکن ساخته است تشکر می‌کنم، و از او می‌خواهم این بنده خود را شکرگذار همیشگی خود قرار دهد. عنایات همه عزیزانی را هم که به عنوان مظاهر الطاف الهی به شکل‌های گوناگون از پدید آمدن این کتاب حمایت کردند عمیقاً ارج می‌نهم و برای همگی‌شان تأییدات الهی را مسئلت دارم.

استادان و همکاران دانشمند، دانشجویان علم دوست، برادران و خواهران پیگیر امور مانند پیگیر حروف‌چینی و چاپ، حروف‌چین پرحوصله، نمونه خوان دقیق، مجری هنرمند طرح روی جلد، تهیه‌کننده فیلم‌ها و زینک‌ها، چاپ‌کننده، کسب‌کننده مجوز توزیع، توزیع‌کننده کتاب‌ها و نظایر ایشان بر بنده منت نهادند و مشوق اینجانب در تدوین این کتاب شدند. ضمن سپاسگزاری از ایشان، امیدوارم با کوتاهی‌های احتمالی خود در انجام وظیفه، اجر و زحماتشان را ضایع نکرده باشم. اما زحمات سرکار خانم ادنان‌وش و امینی سپهر و به ویژه سرکار خانم فاطمه پیرهادی که در آماده‌سازی کتاب نقشی استثنایی داشته است، به قدردانی خاصی نیاز دارد.

امیدوارم عنایات الهی کماکان شامل حالم باشد و با بهره‌گیری از رهنمودها و انتقادهای یاری‌ها و تشویق‌های عزیزان رفیق و منتقدان دقیق بتوانم این کتاب را در چاپ‌های بعدی به حدی که شایسته دانش پژوهان گرانمایه است برسانم، و ان شاء... کتاب‌های راهگشتری نیز به علاقه‌مندان این‌گونه زمینه‌ها تقدیم کنم.

و من ... التوفیق

حسین رحمان‌سرشت - تهران بهار ۱۳۸۶

فهرست

۱۱	پیشگفتار
۱۳	کارل ایبی وایک و نظریه حس‌گری سازمانی
۲۱	مایکل تی حنان، جان فریمن و بوم‌شناسی جمعیتی سازمان‌ها
۲۹	طراحی ساختار و مدیریت سازمان‌های از بیرون کنترل‌شونده رفتار سازمانی از دیدگاه اتکای به منابع (براساس کنترل بیرونی سازمان‌ها، مبتنی بر نظریه‌های فیفر و سالانیک)
۳۰	نظریه وابستگی به منابع
۳۶	نقش‌های سه‌گانه مدیران
۴۴	طراحی سازمان‌های از بیرون کنترل‌شونده
۴۴	جستجوگری محیطی (کاوشگری شرایط و اوضاع در برگزیده سازمان)
۴۸	سست کردن رشته‌های وابستگی
۵۰	پاسخ‌گویی به خواسته‌های متناقض
۵۴	جایگاه مدیرعامل یا رییس سازمان
۵۷	ساختارهای سازمانی و سیاسی
۵۸	طراحی محیط‌های سازمان‌ها
۶۲	آینده سازمان
۷۰	والتر پاول و پل دیماجیو و نهادینگی جدید در سازمان‌ها
۷۲	همشکلی اجباری
۷۳	همشکلی تقلیدی
۷۴	همشکلی هنجاری

۷۷	مروری بر نظریه نهادینگی ساختار سازمانی سلزنیگ
۷۹	نظریه نهادینگی
۸۴	اداره عمران دره تنسی و خرده‌پاها
۸۸	تجزیه و تحلیل دیدگاه‌های سلزنیگ و جمع‌بندی
۹۹	شرح و بسط تئوری عاملیت (کارگزاری)
۱۰۱	ریشه‌های تئوری کارگزاری
۱۰۳	تئوری کارگزاری
۱۰۴	تئوری عاملیت مبتنی بر یافت‌باوری
۱۰۶	تحقیقات کارفرما-کارگزاری
۱۱۱	تئوری کارگزاری و مطبوعات سازمانی
۱۱۴	اثر تئوری کارگزاری
۱۱۷	نتایج تحقیقات
۱۱۷	نتایج شاخه یافت‌باور
۱۲۰	نتایج شاخه کارفرما-کارگزار
۱۲۲	توصیه‌هایی برای تحقیقات کارگزاری
۱۲۶	جمع‌بندی
۱۳۰	مفهوم تئوری ذی‌نفعان سازمان و نتایج ضمنی
۱۳۲	نظریه‌های اصلی
۱۳۵	جنبه‌های مختلف تئوری ذی‌نفعان توصیفی، تجربی، افزاری، هنجاری
۱۳۷	توصیفی، تجربی
۱۳۷	افزاری
۱۳۸	هنجاری
۱۳۸	رویکردهای متناقض، تلفیقی
۱۴۱	مسئله توجه‌پذیری
۱۴۳	توجهات توصیفی
۱۴۶	توجه افزاری
۱۴۸	استدلال‌های عقلی
۱۵۰	از دیدگاه فریمن و ایوان
۱۵۲	نقاط ضعف توجه افزاری
۱۵۳	توجه هنجاری

۱۵۵	تجزیه و تحلیل نظام‌مند: تئوری مالکیت
۱۵۹	دریافت‌های مدیریتی
۱۶۲	جمع‌بندی
۱۶۷	کاربردها و محدودیت‌های مقوله پیچیدگی در تئوری و راهبرد سازمان
۱۷۱	مقدمه‌ای بر تئوری آشوب
۱۷۵	تئوری شبکه
۱۸۰	مقایسه تئوری‌های آشوب و پیچیدگی
۱۸۰	تئوری پیچیدگی و علوم اجتماعی
۱۸۶	کاربردهای تئوری پیچیدگی
۱۹۰	کاربردهای تئوری پیچیدگی در راهبرد
۱۹۴	جمع‌بندی
۲۰۲	تئوری‌های سازمانی در مسیر پساتجددگرایی (پست‌مدرنیسم)
۲۱۷	دگرگونی‌های بنیادهای نظریه‌های سازمانی حرکت به سوی پساتجددگرایی - پست‌مدرنیسم
۲۱۷	پارادایم یا مثالواره (نمونه اعلی)
۲۲۱	پیش‌تجددگرایی، تجددگرایی و پساتجددگرایی
۲۲۹	مرحله انتقال از دوره تجددگرایی به مرحله پساتجددگرایی
۲۳۱	ظهور پساتجددگرایی
۲۳۴	فیزیک
۲۳۴	شیمی
۲۳۵	ریاضیات
۲۳۵	زیست‌شناسی
۲۳۵	نظریه سیاسی
۲۳۵	زبان‌شناسی
۲۳۹	آثار جابجایی مثالواره‌ای و ظهور پساتجددگرایی بر نظریه‌های سازمان و مدیریت
۲۴۲	تقسیم‌بندی فیفر
۲۴۳	تقسیم‌بندی بورونل و مورگان
۲۴۸	سادگی یا پیچیدگی
۲۴۹	سلسله مراتب یا دگر مراتب
۲۵۰	مکانیکی یا هلوگرافیک
۲۵۱	قطعیت یا عدم قطعیت

۲۵۱علیت خطی / یا علیت متقابل
۲۵۲تجمیع یا شکل و ریخت زایی
۲۵۳عینیت‌گرایی یا بعدنگری
۲۵۵جمع‌بندی
۲۶۰شرح و بسط مفهوم سرمایه اجتماعی و مروری بر الگوهای اندازه‌گیری آن
۲۶۱اهمیت و ضرورت مطالعه در حوزه سرمایه اجتماعی
۲۶۲مفاهیم (تعاریف) سرمایه اجتماعی در اندیشه نظریه‌پردازان: نگاهی قالبمند
۲۶۴دسته‌بندی محققین سرمایه اجتماعی
۲۶۶سرمایه اجتماعی در مقابل سایر جنبه‌ها (شکل‌های) سرمایه
۲۶۸سرمایه اجتماعی و اعتماد
۲۶۹شعاع اعتمادی و فرهنگ
۲۷۰ادیان، مذاهب، قومیت‌ها و سرمایه اجتماعی
۲۷۰سرمایه اجتماعی و سیاست‌گذاران ملی
۲۷۱مدل عمومی برای سنجش سرمایه اجتماعی در سازمان (تابع سرمایه اجتماعی)
۲۷۳مدل مفهومی سرمایه اجتماعی
۲۷۳منابع مستقیم سرمایه اجتماعی
۲۷۳فرصت‌ها
۲۷۴انگیزش
۲۷۵توانایی‌ها (سرمایه انسانی)
۲۷۶سازمان غیر رسمی
۲۷۷بازدهی و ریسک سرمایه اجتماعی
۲۷۸مقتضیات
۲۷۹استنباط و نتیجه‌گیری
۲۸۰پیشنهادات برای تحقیقات آتی

پیشگفتار

چاپ اول جلد اول کتاب تئوری سازمان و مدیریت، از نوین‌گرایی تا پسانوین‌گرایی بنابر ملاحظاتی تحقق یافت. با توجه به این که کتابهای مدیریتی که به فارسی در اختیار دانشجویان و علاقمندان به مباحث مدیریت علمی قرار گرفته نیاز ایشان را به مطالبی عمیق‌تر برطرف نمی‌ساخت، کتاب مذکور به منظور معرفی مباحث عمیق‌تر و مواردی که بندرت در کتابهای موجود آن هنگام مطرح بودند، بدون تأکید بر وجود پیوستگی میان موضوعات و تجانس محتوایی به چاپ رسید. اگر چه کتابهای جدید تا حدودی خلاء گذشته را پر کرده‌اند هنوز فوریت‌هایی ضرورت‌ارایه مطالبی را که آشنایی با آنها برای دانشجویان ضروری است ایجاب می‌کند.

این کتاب برای پر کردن آن خلأ به چاپ می‌رسد و در عین حال با توجه به پیچیدگی مباحث فرصتی ایجاد می‌کند تا مباحث عمیق‌تر جلد اول را دربر گیرد تا فضایی نیز برای مقولات متناسب با موضوعات جلد اول فراهم آورد. این کتاب به مقولاتی چون حس‌گری، سازمان‌های از بیرون کنترل‌شونده، نهادینگی، تئوری‌های کارگزاری، ذی‌نفعان، پساتجددگرایی، و پیچیدگی می‌پردازد. برخی از آن مباحث با دوران پیش‌تجددگرایی و برخی دیگر با خود پساتجددگرایی سر و کار دارند و چنان‌که ملاحظه می‌شود تئوری پیچیدگی به موضوعی که در سال‌های اخیر بحث روز شده است، ارتباط پیدا می‌کند.

چاپ این کتاب همراه با کتاب اول کماکان بسیاری از مباحث سازمان و مدیریت را ناگفته باقی گذاشته است که امید می‌رود عنایات الهی رهنمودهای صاحبان نظر و عمل این زمینه‌ها را پرتو راه اینجانب به سوی رفع کاستی قرار دهد.

دکتر حسین رحمان‌سرشت